

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkek stb. i. tétezők.

Nyilvántartási czikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Az új miniszter programja.

Az új kereskedelmi miniszter, Lukács Béla, a marosvásárhelyi választók előtt megtartotta programbeszédét. Kitejté nézeteit ama fontos miniszteri tárcza legközelebbi teendőiről, a mely felöleli a közgazdasági fejlődés végtelen széles mezőjét.

A magyar miniszterek között a kiegyezés óta Baross Gábor volt az, a ki legtöbbet küzdött és munkálkodott Magyarország gazdasági függetlenségéért. A magyar gazdasági élet tényezőinek minden egyes fejlesztése egy-egy újabb bástya a nemzeti függetlenségnek. Baross oly erős vasuti hálózatot teremtett, hogy meghódolásra készítette a hazánk területén működő osztrák kereskedelmi vállalatokat, Zónatárfaja, díjszabási politikája adták meg neki a vasuti miniszter nevet.

Az új miniszter kijelentette ragaszkodását elődje vasuti politikájához, de különös súlyt

az iparügyekre fog fektetni. Ugy látszik, ehhez van kiváló érzéke, ezen a téren nyilvánul leginkább munkakedve. Igen helyesen, mert valóban tág tér ez a nagyszabású működésre. Oly sok a tennivaló ezen a téren, hogy egy miniszter buzgó tevékenységét egész teljeségében igénybe veheti.

Az új kereskedelemügyi miniszter programját az alábbiakban ismertetjük:

Kifejtén álláspontját a kereskedelmi viszonyokra nézve, áttér az ipari ügyekre.

Az én gondjaimra van továbbá bízva — mondja — a hazai ipar érdekeinek védelme és kielégítése. Érzem és tudom, hogy e tekintetben még nagyon sok a teendő. Nehéz és nagy feladatok várnak megoldásra. Meggyőződése az, hogy ki kell emelkednünk a gazdasági termelés azon egyoldalúságából, a melyben vagyunk, és oda kell törekednünk, hogy a közgazdasági termelés országaink területével és népességével helyes arányba hozassék.

Tudom, hogy ipari téren még igen sok a teendő. Hazai iparunk általában jóakaratu támogatásra szorul úgy a kormány, mint a közönség részéről. Nem akarok én állami pénzen ipart, gyárakat létesíteni, de másfelől azt sem tartom helyesnek, hogy ölbe rakott kezekkel várjunk, míg semmittevésünk dacára mégis kinő a földből itt ott egy-egy füstölő kémény. Nézetem szerint a kormány feladata kezdeményezőleg, buzdítólag, támogatónak hatni ipari téren is. És hogy sikert érjünk el, rendszeres és következetes akcióra van szükség.

A hazai ipar fejlesztésére tehát kiváló gondot kívánok fordítani, és mert megfelelő anyagi eszközök nélkül eredményt e téren sem lehet elérni, tárczámnak jövő évi költségvetésében iparfejlesztési és kereskedelmi célokra nagyobb összegeket szándékozom a törvényhozástól kérni.

Csak fő vonásaiban akarom vázolni azon iparfejlesztési programot, a melyet fokozatosan megvalósítandónak tartok.

Támogatni ohajtanám — a mennyiben szükséges, állami segélylyel is — oly gyárak létesülését, a melyek új iparágakat honosítanak meg. Egész sereg oly iparág van még, a melyekben fogasztásunk a hazai termeléssel egyáltalában nincsen arányban. Ilyen pl. a fonó ipar, varrógépek, a melyekből évenként másfél millió forint értéket hozunk be; a tükörfüg-gyártás; ásványvizipalacsok, a melyekből tömeges a szükséglet stb.

Az iparfejlesztés második hathatós tényezője: helyesen szervezett és kellően felszerelt ipari szakiskolák. E tekintetben az akció keretét már dicsőült elődöm megállapította.

Rendszeres ipari tevékenység kifejtése szükséges különösen az ország azon vidékein, hol egyfelől a túlnépesség, másfelől a keresethiány — párosulva az utóbbi évek rossz termésével és egyéb elemi csapásokkal — gazdasági bajokat, kivándorlást és inséget okoz. Ilyenek a felsőmagyarországi vármegyék, a Székelyföld és az Alföld bármely vidékei.

Ipari szövetkezetek létesítésével a kisiparosok súlyos helyzetét javíthatjuk, de a tapasztalás azt mutatja, hogy ez az intézmény is csak az állam közvetlen támogatása után fejleszthető.

A házi ipar szintén rendszeres fejlesztést igényel. A házi ipar egészséges csirái az ország számos vidékén feltalálhatók. A csipkeveréstől a vesszőfonásig számos házilag üzemeltetett iparágat találunk szétszórva; kellő istápolás mellett ezek a házi iparágak áldáshozók lehetnek számos vidék szegény lakosságára.

Ezek mellett az ipari felügyeletnek törvényes panaszra, okot adó vándoripar továbbá a házalási ügynek

A „Székelyföld” tárczája.

A szerelem áldozatai.

(Népies elbeszélés.)

Irta Barthalis János.

VIII. A második halál.

(Folytatás.)

Borcsa belátta, hogy ez a legény veszedelmessé kezd lenni terveire nézve. Már pedig Bandinak nem volt szabad mások előtt is így nyilatkoznia titkos multjáról. Ezt meg kellett akadályozni.

Összeszedte hát minden bűbáját, hódító tulajdonát, s a Bandi karjába öltve a magáét, elvonszolta a menni vonakodó legényt, be a mesterkelt liget árnyaiba.

Mire jó későn hazafelé látjuk őket tért, Bandi már vissza volt hódítva. Bandi másodszor is a Borcsa hálójában eviczkélt.

Az igaz, hogy minden ékesszólására és könyére szüksége volt a család leánynak, hogy a nem remélt diadalt kivívja magának.

Herkéné éppen a kis kapuban állt Virághnéval,

mid in előttük Borcsa és Bandi ellépdeltek, s így szólt:

— Látja kend, hogy nem esalta meg Borcsa az elvesztetnek hitt Bandit. Csak ő hozzá vonzza vissza a szíve.

Virághné pedig megcsóválta a fejét s csak ennyit mondott:

— A szőlő is megéri idejére. Várjon kend a sorjára mindennek.

Másnap azouban az egész falu beszélt a Csányi Borcsa titkos multját. Valami avatatlan fül tanuja volt a tegnapi jelenetnek, mely Bandi és Borcsa közt végbe ment, s nem is késelt a hallottakat és látottakat szélnek eresztetni.

De Bandiből egy szót sem birtak kicsikarni a kíváncsiak. Még saját édes anyjának is azt mondta:

— Hazugság az egész, édes anyám. Én semmiről sem tudok.

Anyja pedig sirva borult keblére:

— Fiam, édes jó fiam, — zokogta a jó öreg — vesztetre indultál, látják már azt az én szemeim. Hagyj bekét te Csányi Borcsának, mert csuffá fog az tenni tégedet. Szerencsétlenségbe dönt a lelketlen leány, ha nem szakítasz vele. Nem elégé megtanított e a keserves mult, hogy ne higgy annak a bűbajos tündérnek? Vagy még nem volt

elég a leczke? Fiam, édes jó fiam, apád emlékeire kérlek, kerüld el örökre azt a kárhozatos szépségű leányt.

Bandinak ugyan beszélhetett volna bárki. Vesztébe rohant a fia.

IX. A végső csapás.

Mihor már két éve volt annak, hogy Bandi újra a Borcsa karjai közé dobta magát, a szép, a écsinos a jól rendezett Czirok-porta szomorúan nézett ki.

A gazdaság pangott s alig teremte meg a tanya-föld a mindennapi kenyeret. Bandi nem dolgozott. Mindent Isten szabadjára eresztett.

Csányi Borcsa még csak most volt az igazi kisasszony.

Mindent, mit pénzzé lehetett tenni, reá pazarolt Bandi, kit napról napra csak áltatott a leány s kinek folytonos hazugság közt ápolta soha nem valósuló reményeit.

A szerelem gyümölcse már nem él. Az öreg Csányiék is meghaltak már.

Borcsa egyedül van a világon; önálló. Azt tehet, a mit akar.

A Borcsa boszuja végéhez közelit már.

(Folytatása következik.)

rendezése, hogy az viszonyainknak jobban megfeleljen; a vásártügynek és ezzel kapcsolatban a különféle czimeken szedett, de a kereskedelmi forgalmat csak bénító helyi vámoknak rendezése stb. szintén oly feladatok, melyek ha helyesen megoldatnak, iparunk és kereskedelmünknek javára fognak válni.

Mielőtt tárczám egyéb ügyeire áttérnék, még egy kérdéstről kell szólnom, mely élénken érdekli ipari és kereskedelmi körünket is. Ez a magyar állam ezredéves fennállásának ünnepén rendezendő nemzeti kiállítás kérdése. Én az e tárgyban hozott 1892. II. törvényczikket végrehajtandónak és a nemzeti kiállítást a millennium alkalmából az érdekelt iparos és kereskedelmi köröknek, mondhatni, majdnem egyhangú véleményéhez képest megtartandónak vélem is ez irányban már is megtettem és megteszem a további lépéseket. Hiszem, hogy abban iparosaink is örömmel és élénk részt fognak venni s hogy ez a kiállítás is hirdetni fogja nemzetünk életképességét és haladását a békés polgári munka mezején.

A vasutak dolgára áttérve, azt mondja, hogy az államvasuti hálózat rohamos fejlesztésére most már kevesebb az alkalom, de kevesebb a szükség is; keleti csatlakozásaink szaporítása mellett gondot kíván fordítani az örvendetesen emelkedő vasuti forgalom által igényelt vasuti beruházások létesítésére, a kezelés rendszerességére és fegyelmességére, a forgalom biztonságára s arra, hogy a nagy közönség a vasut által átszelt vidékek mindinkább fokozódó igényei a lehetőségig kielégíttessenek. E célból jelentékeny összegeket vett föl a jövő évi költségvetésbe.

A mi a zónadijszabást illeti, a felmerült hírekkel szemben kijelenti, hogy ő nem szándékozik sem a zónák számát szaporítani, sem a XIV-ik zóna díjtételeit felemelni.

Az árudíjszabás terén a díjtételek mérvét illetőleg azt hiszi, szintén nem szükségesek lényegesebb módosítások. E téren azonban a díjszabások lehető egyszerűsítését és könnyebb áttekinthetőségét okvetlenül szükségesnek tartja.

Nyilatkozott még a közlekedésügy többi ágairól is minden tekintetben megnyugtató és örvendetes kijelentéseket tett.

Ime, ez főbb pontjaiban az új kereskedelmi miniszter programja, mely kétségtelenül teszi, hogy Lukács Béla ismeri nagy feladatát s jó irányban törekszik az országos érdekek előmozdítására. Hiszük, hogy ezek a törekvései sikerülni is fognak neki, annival is inkább, mert jó szándéka tehetséggel párosul. Azt hiszük tehát, hogy a nemzet pártkülönbség nélkül bizalommal veheti tudomásul e programot s az új minisztert a páriok készséggel fogják támogatni a Baross által megkezdett nagy munka folytatásában.

A valutatörvények kihirdetése. A hivatalos lap kihirdeti az összes szentesített valutatörvényeket. Egyidejűleg megjelent két pénzügyminiszteri rendelet, és pedig egy a valutatörvények keresztülvitelére, illetőleg azonnali életbeléptetésére vonatkozólag, a mivel tehát a koronaszámítás fakultatív már életbe lépett, és egy másik rendelet, melylyel az arany veredéjia megállapítottatik.

Az új érmék verését csak késő őszkor kezdik meg. Az egy kilogramm finom aranyból verendő érméért járó verde-díjat az osztrák-magyar bank számára négy koronában és magánosok számára hat koronában állapították meg. A bank az egy kilogrammyi finom aranyrudakat 3276 koronával, a pénzverőhivatal pedig 3274 koronával fogja beváltani.

Háromszékvármegye közig. bizottságának aug. havi üléséből.

Potsa József főispán elnöklete alatt a gyűlés megnyitván, bejelentette, hogy a vármegye főjegyzője és a kir. mérnök az országos határki-járó bizottsággal távol van, kiket dr. Damokos

Ödön aljegyző és Darvas Lajos kir. mérnök fog helyettesíteni. Az előadókön kívül a gyűlésben még jelen voltak: gróf Nemes János, báró Szentkereszty Béla, Nagy Károly, Ujvárossy József, Temesvári János, Molnár Józsiás, dr. Székely György közgazdasági előadó, dr. Bodor Tivadar.

Tompa Miklós alispán havi jelentése olvastott, mely szerint a közigazgatás menete július hóban rendes volt.

A vármegyei tisztikar teljes létszámában volt. Pál Péter kézdi-járási II. osztályu irnok körjegyzőnek helyettesítettén, helyébe Czell Sándor nevezetett ki főispán ur ő méltósága által.

Iktatóra érkezett 1918 drb, elintéztetett 1613 darab.

Egyéves utlevél nem adatott ki, 15 napos utazási igazolvány kiadott 215 drb.

A megyei pénztár megvizsgáltván, rendben találtatott.

Tízest a beérkezett jelentések szerint 3 volt, melyek közül 2 gondatlanság és 1 ismeretlen okból keletkezettnek jelezte. Az összes kár értéke 1912 frt, melyből 401 frt biztosítva volt.

Babarczy Ferencz pénzügyi tanácsos, m. kir. pénzügyigazgatói helyettese jelentése szerint július hóban iktatóra érkezett a mult havi áthozattal 3409 drb, ebből elintéztetett 2589 drb, elintézetlen maradt 820 drb.

Adományoztatott 6 dohány- és 6 sóáruda.

A sepsiszentgyörgyi és kézdívársárhelyi, valamint a bodzai és sósmezői kir. mellék-vámhivataloknál előforduló ágazatokról szerkesztett kimutatást, mely szerint a bevétel 9579 frt 7 krral mulja felül az előző évi hasonhavi több bevételt, valamint a saját hatáskörben teljesített elő és leírásai jegyzékeket beterjesztte.

Séra Tamás árvászéki elnök jelentése szerint július hóban volt a gyámoltak és gondnokoltak száma 10486 személy, ebből felszabadult 17 személy, a hó végével gyámság alatt maradt 10469 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárnak volt az összes bevétele 11005 41 kr, ebből kiadott 8077 frt 98 kr, melyet a bevételből levonva, 2927 frt 40 kr készpénz jött át augusztus hóra.

Dancs Bertalan kir. tanfelügyelő jelentése szerint július hóban a tanítás szünetelven, ténykedése csakis a folyó ügyek elintézésére és az iskolák rendezésére terjeszkedett ki. — Bélafalva, Kiskáson, Bita, Lúget, és Hidvég községekre vonatkozólag megtartott helyszíni tárgyalások folytán legjobb feltevése szerint a jelzett községek iskoláinál szükséges építkezés és tanerő-szaporítás államségély igénybevételével legközelebb eszközölhető leszen.

Örvendetes tudomásul jelenti, hogy a nagyméltóságu vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur a kézdívársárhelyi felsőnépiskolának polgárvá váló változását megengedvén, annak már a legközelebbi, jövő tanévre szükséges újabb szervezése tárgyában intézkedett, továbbá ugyancsak a nagyméltóságu vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur f. evi 33747. sz. magas leiratával a Sepsiszentgyörgyi gyón dajkaképző intézettel kapcsolatosan letesítendő kisdud óvóképződnék már a folyó évi szeptember hóban leendő megnyitását, az 1892/3 ki tanévre vonatkozó költségeloirányzatának pedig sürgősen való felterjesztését elrendelni méltóztatott.

Gyárfás Győző helyettese Darvas Lajos kir. mérnök jelentése, szerint a fedanyag-szállítás az állami és törvényhatósági közutakon folyamatban volt, nagyobb mennyiségek azonban csak egyes szakaszokra szállítottak.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint az egészségi állapot általában kielégítő volt ugyan, mindazonáltal hasonlítva a megelőző hóban fennforgott viszonyokhoz, némi tekintetben csekély hanyatlás mutatkozott.

A vérhas Bereczk város nagyközségében járványosan uralkodott, hol a járvány terjedésének meggátolása céljából megtett szigorú óvintézkedések dacára oly nagy mérvet öltött, hogy a közelebről beérkezett kimutatás szerint beteg volt 40, meggyógyult 7, meghalt 9, gyógykezelés alatt maradt 24.

Másnemű heveny megbetegedések közül az emésztő szervek hurutús bántalmái fordultak elő leggyakrabban, többnyire kedvező lefolyással, azonban halálesetek, különösen gyermekeknél, itt is merültek fel.

Az egészségügyi személyzetben azon változás történt, hogy az üresedésben levő bereczki közegészségi körben dr. Vörsfeld Béla körorvosnak választatott.

Az állategészségügyi viszonyok, a sertésállomány kivételével, kielégítőek voltak.

Solliom Miklós kir. ügyész jelentése szerint a kézdívársárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén lévő kir. járásbírósi fogházakban július hó utolsó napján le volt tartóztatva 18 elítélt, 19 vizsgálati fogoly, összesen 37, ezekből férfi 30, nő 7.

Időközben megfordult 46 egyén.

Rabtartási költség kiadott 105 frt 54 kr.

Bűnvádi jelentés beérkezett 52, melyek között nevezetesebb bűneset nem fordult elő.

Törvényszéki boncolás nem volt.

Végül folyó ügyek intéztettek el.

Kirándulás.

Meghívó

az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület háromszékvármegyei osztálya által 1892. évi augusztus hó 17. és 18-án Málnás, Bükszád, Tusnád, Szent-Anna-t és a torjai Büdös barlanghoz rendezendő IV. kirándulásra, melyre czimzettet és családját tisztelettel meghívja az E. K. E. háromszékvármegyei osztálya nevében: Potsa József, főispán, elnök. Berecz Gyula, titkár. A sepsisjárási albizottság nevében: Seethal Ferencz, alelnök. A kézdívársági albizottság nevében: Csipkay János, alelnök.

A kirándulás programja a következő:

1. Augusztus hó 17-én reggeli 6 óra 30 perczkor (mindig a zónaidő számítódik) indulás Sepsiszentgyörgyről. Gyülekezés a „Központi Szálloda” előtt.
2. a) Reggeli 8 óra 30 perczkor érkezés Málnás-fürdőre.
b) Fogadtatás a helyi bizottság által.
c) Megtekintése a Herkules és Vasas fürdőknek. (A Herkules rendkívül gazdag szabad szénsavban és néha, különösen borus időben, oly vastag rétegben üli meg a szénsav a fürdő medenczejét, hogy ilyenkor csak nagy elővigyázat mellett tanácsos fürödni.)
d) Megtekintése a málnási Mária-forrásnak (intenzív sósvíz), továbbá a meleg lápfürdőnek, végre a „gözlőnek” (széndioxid légfürdő).
e) Dél előtt 10 óra 30 perczkor turista-ebéd Orosz Lázár vendéglőjében.
3. Déli 12 órakor indulás Bükszádra.
4. Délután 1 órakor érkezés Bükszádra. Megtekintése a gróf Mikes-féle üvegghutának. (Alapítattott 1765-ben. Gyártmánya folyton fejlődik, termelő képessége fokozódik. Készoromihelye gőzerőre van berendezve. Van üvegfestészet is. Izléeses szekelyföldi emléktárgyak mindig kaphatók.)
5. Délután 2 órakor indulás Tusnád-fürdőre.
6. Délután 2 óra 3 perczkor érkezés Tusnádra.
7. a) Tusnádön fogadtatás a helyi bizottság által.
b) Elszállásolás.
c) Délután 4 órakor gyülekezés az új fürdőépület előtt.
d) Megtekintése a forrásoknak és fürdőépületeknek.
e) Délután 5 órakor társas vacsora.
f) Esti 7 órakor zene-, ének- és szavallattal összekötött tánczestély az E. K. E. háromszékvármegyei osztálya javára.

A Tusnád-fürdőn tartandó estély programja:

- a) „Az 1891-iki idény Tusnád-fürdőn”, felolvassa dr. Veress Sándor fürdőorvos.
- b) Trio, ének zongora- és hegedűkísérettel; előadják dr. Nappendruck Kálmáné uró, Titsch Józsa k. a. és dr. Birman Samuel ur.
- c) Szavallat, előadja a budapesti nemzeti színház művésznője Nagy Ibolya k. a.
- d) „Chopin Es dur nocturne és Cs. moll valse”, hegedűn előadja Grigorovics Olga k. a., zongorán kíséri Szenkovics Gyula zongoraművész ur.
- e) Melodráma, előadja Györfly Anna k. a., zongorán kíséri Szenkovics Gyula ur.

- f) „Concert hongrois“ Wetterer-től, 4 kézre elő-
adja Binder Vilma és Gizella kisasszonyok.
g) Enek, előadja Gmeiner kisasszonyok.
h) Táncz.

8. Augusztus hó 18-án reggeli 4 órakor ébresztő.
9. Reggeli 5 órakor indulás a Szent-Anna-tóhoz.
Gyülekezés a főkutnál.

10. Érkezés a Szent-Anna-tóhoz reggeli 7 óra-
kor. (A Szent-Anna-tó 918 méter magasságban
rekszik a tenger felett. Kerülete 3 kilométer, feny-
vesekkel borítva. Európahírű turistahely.)

11. A Szent-Anna-tónál reggeli 7 órakor 6 méltó-
sága az erdélyi püspök urnak külön engedélye
folytán, mint ő felsége születésnapjának évfor-
dulóján, turista szent mise.

12. Reggeli 7 óra 30 perckor villásreggeli.

13. Dél előtt 9 órakor indulás a torjai Búdóshöz.

14. Dél előtt 10 óra 30 perckor érkezés a Bú-
dós-barlanghoz. (Ezen barlang 1053 m. magasság-
ban van a Búdós-hegy déli oldalán. Szélessége 2
m., magassága 6, hosszúsága 11 m. Lejtősen nyu-
lik balfelé. Kedvező világításnál tisztán kivehető
a fenékén levő széndioxyd. A lehető legnagyobb
óvatosságra van szükség a belépésnél. A gyilkos
gáz embermagasságon felül terjed, csak a légzetet
visszatartásával (orrot, száját befogva) kerülhe-
tünk alá. Egy légzetet és életünkkel játszunk! A
hegy alján kitűnő vasas-kénes források és fürdők
vannak. A barlang és szénsavsűrítő gyár Báró Apor
Gábor főispán tulajdona.)

15. Megtekintése a szénsavsűrítő gyárnak.

16. Déli 12 órakor turista-ebéd az Apor-féle
vendéglőben.

17. Délután 2 órakor kirándulás a Bálványos-
vár romjaihoz.

18. Délután 5 órakor indulás S.-Szentgyörgyre
Bukszád-Málnáson át.

Tudnivalók: Ezen kiránduláson való rész-
vételre folyó évi augusztus hó 14-én délig Berecz
Gyula titkár úrnál S.-Szentgyörgyön kell jelent-
kezni. Későbbi jelentkezések el nem fogadhatók.

S.-Szentgyörgytől Tuszánig és a torjai Búdó-
stól S.-Szentgyörgyig a fuvar díja személyenként
4 frt 20 kr. Málnáson az ebéd ára ital nélkül 1 frt.
Tuszánon a vacsora ára 1 frt, ugyanott szállás
személyenként 80 kr. Az egyesület tagjait vacso-
rával a firdőbirtokosság vendégként meg és szállá-
solja el. Tuszánon az estély belépti díja szemé-
lyenként 1 frt. (Jegyek az estélyen váltandók.) A
Szent-Anna-tónál a villásreggeli ára ital nélkül
50 kr. A torjai Búdóshoz elköltendő ebéd ára szint-
en ital nélkül 80 kr. A jelentkezés alkalmával az
E. K. E. háromszékvármegyei osztályának tagjai
fuvardíj és a különböző helyeken történő étkezé-
sek fejében 5 frt 50 krt, nem tagok pedig, a tus-
nádi vacsorát és szállást is beleértve, 7 frt 30 krt
tartoznak lefizetni. A kik fuvarra igényt nem tar-
tanak, személyenként 3 frt 20 krral kevesebbet
fizetnek. Azon résztvevők pedig, kik Tuszánról a
Szent-Anna-tóig szekereken óhajtanak eljutni, a
felmerülő költségeket egymás közt arányosan el-
osztva fedezik, szekerekről azonban, a meenyiben
ezen kívánásokat előre bejelentik, az Osztály
gondoskodik.

A Budapest-Kolozsvár-Brassó felől jövő kirán-
dulók aug. 16-án délután 5 órakor érkeznek Seps-
Szentgyörgyre, hol a Központi Szállodában olcsó
szállásokról gondoskodva lesz. Ugyanott este 8
órákor közös vacsora lesz, melyen a rendező-bi-
zottság több tagja fog megjelenni s az idegenek-
nek felvilágosítással szolgálni.

Kézdi-Vásárhely felől jövő kirándulók a Kézdi-
Vásárhelyről augusztus hó 17-én reggel 4 órakor
induló vonatot használhatják, melynek beérkezése
után történik az indulás S.-Szentgyörgyről.

Ugy a hölgyek, mint az urak kéretnek a leg-
egyszerűbb uti, illetőleg turista-rubában megje-
lenni.

Különfélék.

— **Barcsa Miklós**, a kézdivásárhelyi kir. törvény-
szék volt jegyzője s lapunk kitűnő munkatársa,
ki közelebbről neveztetett ki a brassói tövény-
székhez albirónak, elutazott állomáshelyére. Tisz-
telői s barátai folyó hó 11-én fényes bucsulako-
mát rendeztek tiszteletére, melyen az intelligen-
cia teljes számban megjelent. A derék férfit, ki
egész társadalomunk szeretetét bírta, mindnyájunk
legőszintebb érzései kísérik új állomására.

— **Államsegély a remetei tűzkárosultaknak.** A bel-
ügyminiszterium, tekintettel a gyergyó-remetei
tűzeset által okozott, csaknem félmillió forint-
ra rugó károsodás nagyságára, ismételtén 2000 frt
segélyt utaltványozott az állampénztárból.

— **A sepsiszentgyörgyi postarablók egyike elfogva.**
Megbízható forrásból vesszük azon alapos érte-

sülést, hogy **Tánczos Istók Mihály**, a
sepsiszentgyörgyi postarablás egyik főtettese, a
csikszeredei kir. ügyésznek még július havában
tett intézkedése alapján, Oláhországban, Balin
községben, hol fejű bácsként volt alkalmazásban,
elfogatott. Most a kiadatás és hazaszállíttatása
íránt folynak az intézkedések, s így remélhető,
hogy megérdelemlett büntetését nemsokára ez is
elvéendi.

— **Időjárásunk.** Alig háromnapnyi nyári idő után
ismét beköszöntött az ősz, sötét felhőket s hideg
szeleket hozva nekünk. A hét elején még olyan
volt a természet a nagy hőségtől, mint egy fűtött
kályha, és ma már akár a téli kabátot is el lehet
bírní. Ily szélsőségekben szokott a mi időjárásunk
mozogni. Különbözik a beállott hideg idő, ha
egyébre nem, arra jó, hogy elűzi majd a kolerát.

— **A helyben szünetöző tanuló ifjuság mulatsága.**
mely e hó 20-án lesz, igen fényesnek ígérkezik.
A rendezőség — élén ifj. Benkő Sándor, Székely
Margit és Jancsó István — nem kimélve sem
időt, sem fáradságot, mindent elkövet, hogy a
mulatság az előző évekhez hasonlóan minden
tekintetben sikerüljön. Reméljük, hogy a közön-
ség nem fogja megvonni pártfogását s tömeges
látogatásával fogja a tanulók fáradozásait jutal-
mazni.

— **Előmunkálati engedélyek.** A kereskedelemügyi
m. kir. miniszter gróf Nemes Jánosnak, a Mármá-
ros-Szigettől Kiribánánál az ország határáig, to-
vábbá Beszterczéről Prund-Borgón át ugyancsak
az ország határáig vezetendő helyi érdekű vasut-
vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre meg-
adta. — Ugyancsak megadta ifj. Ábrányi Kornél
ország. képviselőnek, báró Bálint József, b. Huszár
Károly ország. képviselő, Gáspár Gyula, báró Kemény
Kálmán, Illyés Lajos, gr. Lázár Jenő és Tolnay
Gábornak, a Maros-Vásárhelytől kiindulólag
Nyárádszeredára, Kis-Adorján és Szováta köz-
ségekben át Parajid vezetendő helyi érdekű vas-
utvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre.
Meghosszabbította végre ifj. Ábrányi Kornél ország.
képvisező, báró Huszár Károly ország. képviselő,
báró Kemény Kálmán főispán és gróf Lázár Jenő
uraknak, a Szászrégentől a Maros mentén Gyergyó-
Szent-Miklósig, innen az Olt mentén Kézdi-
Vásárhelyig, továbbá szarnyvonalként Oláh-
Topliczától elágazva Borszék község határáig a
Tolgyes szorosig, valamint Diótól elágazva
Hollo irányában ugyancsak Tolgyesig vezetendő
helyi érdekű vasutvonalra a m. é. szept. 10-én
51,241 sz. a. kelt rendelettel kiadott előmunkálati
engedély érvényét további egy évre.

— **László főherczeg vizsgálja.** László főherczeg,
József főherczeg kisebbik fia, mint Alcsutból
jelentik, folyó hó 10-én tette le a gimnázium
VII. osztályáról a vizsgát Franciscus Norbert győri
gimnáziumi igazgató és tanárai előtt. Franciscus
igazgató ebből az alkalomból érkezett Alcsutba.
A vizsgálaton a főherczegi szülőkön kívül ott vol-
tak: Steiner Fülöp székesfehérvári püspök, Hold-
házy apát, a főherczeg nevelője, továbbá Malatin
és Köppl tanárok. A vizsgálatnak fényes eredmé-
nye volt s a fiatal főherczeg értelmes és biztos
feleleteket adott. A főherczeg most a katonai pá-
lyára lép.

— **A honvédség bakancsai.** A honvédelmi minisz-
ter tudvalevőleg elhatározta, hogy a bakancs-
szállítást olyképen rendszeresíti, hogy a kispar-
nak évenként legalább 50.000 pár jusson. Ez a
határozat ebben az évben érvényesül először. A
kereskedelmi miniszter felhívása következtében
az ország minden részéből 108 000 párra érkezett
be ajánlat. A kereskedelmi miniszteriumban a na-
pokban tárgyalta egy bizottság az ajánlatokat. A
bizottság a pályázati kiírás feltételeinek szigorú
szemmelártása mellett az 50.000 pár felosztására
nézve a következő javaslatot tette: aradi kamarai
terület 12.900, Brassó 8.000, Budapesti kamara
(Nagykörös 1.200, Kecskemét 1.500, Cegléd,
Vác, Székesfehérvár 3—3.000; összesen 11.700,
Mezőtúr 2.000, Dévaványa 600, Jászberény 1.200,
Szepes-Béla 1.000, Ungvár 1.000, Kézdi-Vásárhely
1.000, Báltaszék 300, Hódmezővásárhely 600,
Szeged 4.000, Versecz 600, Zágráb 5.000, összesen
50.000 pár pár. Az oly városokból érkezett aján-
latok, melyekben ipartestület nincsen (Érsekújvár,
Busóc, sat.) a pályázati felhívás értelmében figye-
lembevehetőek nem voltak. A kereskedelmi minisz-
ter a most jelzett felosztási javaslatot véglegesí-
tés és a szerződésnek az érdekeltekkel való meg-
kötése végett a honvédelmi miniszterhez teszi át.

— **Villám.** Folyó hó 9-én d. u. 12 és 1 óra között
a villám lecsapott az altorjai róm. kath. templomra,
de minden nagyobb baj nélkül. A Mária-oltár jobb
oldalára felagatott 4 drb koszorú és a Mária-kép
jobb felén lefutó fehér fátyol meggyúlt, de önma-
gától el is aludt; sem az oltár, sem a templom
falának semmi baja nem történt egy kis tapasz-
lehelláson kívül.

— **Értesítés.** A szünetidőző ifjuság mulatságára a
meghívók már szét lettek hordva. Kik azonban
meghívót nem kaptak, — mi csakis a névsor hiá-
nyos volta miatt történetelt — de arra igényt
tartanak, szíveskedjenek a Jancsó Géza gyógy-
szertárban kitett ivre nevüket, állásukat és laká-
sukat pontosan feljegyezni, hogy a rendezőség
azonnal intézkedhessék. A z elnök ség.

— **Felolvasó-estély Málnás fürdőn.** Folyó hó 14-
kén vasárnap esti 8 órakor Málnáson a vendéglő
termében lefolyó érdekes estélyről veszünk hírt.
A zenekari nyitány után dr. Nurićsán Jó-
zsef pesti egyetemi tanár fog kísérletekkel
illusztráló fölolvastat tartani a málnásfürdői gá-
zakról, gözlőről stb. Utána Remenyik Kál-
mán híres tilinkó-szólója csendül meg, mire
táncz és táncz következik. Belépti jegy sze-
mélyenként 60 kr, 3 tagu család számára 1 frt
50 kr. Az estély tisztá jövedelme Gábor Aron
siremléke költségeinek fedezésére van szánva. Kü-
lön meghívók nem bocsátatnak ki.

— **A magyarság Bukarestben.** A magyar ember-
nek többnyire megvan az a rossz tulajdonsága,
hogy külföldön a benszülöttektől elzárkózik, oda-
való emberrel csak akkor érintkezik, ha nagyon
reászorult, máskülönben pedig eltölti idejét a ma-
gyar egyesületben, honfitársai közt. Így történ-
hetik meg, hogy egyesek éveket eltöltenek pél-
dánul Franciaországban, Olaszországban, a nékül,
hogy francziánul, vagy olaszul megtanulnának. Mi-
után ennek a hibának nem egyszer láttuk példá-
ját, kétszeresen meglep bennünket az, a méről
egy bukaresti magyar ember panaszkodik nekünk.
Bukarestben a magyarság nem egy kis sziget az
idegen tengerben, hanem egy számban olyan erős
telep, hogy ha összetart, jelentékeny alkotó része
lehetne Bukarest lakosságának. Csakhogy míg
másutt az a baj, hogy a magyarok elzárkóznak
az idegenektől, addig Bukarestben az a nagy hiba,
hogy éppen ennek az ellenkezőjét eslelezzik: itt
annyira összeolvadnak a benszülöttekkel, hogy
magyar voltak fogja előbb-utóbb megérezni.
Épen ezt panasolja a bukaresti magyar levele. A
román fővárosban vannak magyar felekezeti is-
kolák. Azaz hogy inkább csak volnának, mert az
eredmény, melyet elérnek, éppen nem kielégítő. A
levél írója sorra járta ez idén a bukaresti magyar
iskolák vizsgálatait. A nagy csodálkozásra és szor-
morúságra mit hallott? Azt, hogy magyar szülők
gyermekei a magyar nyelvtanból úgy szólnak
semmit se tudtak, míg a románból kitűnően felel-
tek. Mi több, — mondja a levélíró — azt merném
állítani, hogy a magyar gyermekeknek 30 száza-
léka itt nem ért magyarul, vagy pedig akadozva
beszél valami magyarhoz hasonló nyelvet. Ennek
egyik oka szerinte az, hogy az iskoláknak nincse-
nek megfelelő pedagógiai képzettségű tanítók.
Hogy a bukaresti magyarság nem ápolja eléggé
nemzetiségét, mutatja a magyar egyesület álla-
pota is. Míg akárhány külföldi városban kis ma-
gyar csoportok tartanak fenn virágzó egyesülete-
ket, addig Bukarestben, a hol a magyarság szám-
ban olyan hatalmas, a magyar egyesület el van
adósodva a tengeti életét. — Szeretnők e pana-
szoknak czafolatát hallani. Igen szomoró volna,
ha a magyarság épen olyan exponált ponton, mint
a minő Bukarest, nem állaná meg a sarat, úgy, a
hogy magyar emberhez illik.

A közönség köréből.*

Kinos jelenet játszódott le kedden délután a
kézdivásárhelyi vasuti állomásnál. Méltó arra,
hogy főlháborodjék mia ta minden művelt ember.
A 6313. számú vegyes vonat már indulásra ké-
szén állt, midőn a fáradságtól lihegve érkezett
meg egy intelligens nő a városból azon szándék-
kal, hogy a vonattal haza utazzék. A személy-
pénztárnál nem válthatván jegyet, a peronon
álló egyik állomás hívatallnokhoz fordult a jegy
végett. Azonban az illető ur c-ak úgy foghegyen
oda vágta neki, hogy: „Nincs jegy! lekéselt!“
Erre a jellemzetes feleletre mit tehetett a szegény
hölgy? Minthogy nem akart lekésni a vonatról,
hát azon reményben, hogy „Utánfizetési bérca!“
val úgy is rendbe jön a jeggyel, habár még rá is
fizet, föllépett a hágosóra. Eddig semmi rendki-
vüli nincs a dologban. De abban a pillanatban
rajtarontott a vonatok Cerberusa és igazi Pok-
rócz Ádám nyájassággal lerántotta a holtra ijedt
nőt onnan. A kényelmetlen helyzetbe került hölgy
azonban tiltakozva a nem dicserhető eljárás ellen,
még egyszer szerencsét próbált. Ekkor már a vo-
nat is megindult volt s az a bizonyos állomás
hivatalnok is (kinek most sem nevét, sem állását
nem nevezzük meg, mert majd megnevezi gyis

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólála-
soknak, de a felelősség a beiktatózót illeti. Szerk.

magát annak idejében) közbelépett s most már ketten ragadták meg azt az intelligens nőt és pedig oly kimélete-sen, hogy a sértegetett hölgy le-rog yott, míg kis csomagja a kocsik alá gurult. A bántalmazott hölgy lába előtt ezen jelenet alatt alig másfél arasznyira gördültek el lassu méltó-sággal a vasszekerek, mit látva a derék emberek, ugyanolyan kimélettel rántották fel azt az uri nőt. Erre már több utazó kidugta fejét az abla-kon és fölháborodva a „lovagias“ jeleneten, nem-tetszését nyilvánítá, mire aztán sikerült a hölgy-nek megmenekülni a kényszerhelyzetből s a leg-hátsó II-od osztályu kocsiban megvonni magát, míg értékes csomagját, melyben tekintélyes ösz-szegről szóló takarékpénztári könyvecske is volt, kétségbeesett jajgatására s egy utas utbaigazítása nyomán volt szíves a kocsik alól föladni a kalauz ur, egy poczakos, kövér egyéniség. Megjegye-sen-dő, hogy azon hölgy áldott állapotban van s alig választja el egy pár hét a kritikus naptól, s e nem remélt jelenet után a lelki rázko-dás és nagymérvű ijedtség olyan behatással lett reá, hogy azon éjen folytonos lázban szenvedett s víziók üldözték, környezetének legnagyobb aggo-dalmára.

Most már a művelt közönségre bizzuk annak elbírálását, hogy lovagiasan, illemszerűen bán-tak-e el azok a vitézkedő „vasutyaik“ egy intel-ligens nővel, kin láthatták állapotának ké-nyes voltát. Vajjon nem kellett volna-e a nők iránt tartozó illem megsértése nélkül inkább segí-teniök egy nőn, még ha napszámos lett volna is az, a ki még nem olyan jártas a vasuti szabá-

lyokban, mivelhogy nem is neki a kötelessége az, és a kinek külsője elárulta, hogy intelligens hölgy s állapota is kiméletet érdemel? Mert ebből a cselekedetükből az látszik, hogy mulatságukra szolgál a hölgyekkel szemben kiméletlenkedni, őket — pláne az ehhez hasonló eseteknél — nem csak nem segíteni, hanem össze-vissza ijesztgetni és lekésve látni. Ez nem szép. Vajjon az ilyen ese-teknél nem elsőbb volna-e a férfui kötelesség, udvariasan segíteni egy nőt, a ki még váran-dós állapotban is van?

Hiszen, ha éppen olyan nagy hibát köve-tett is el az a hölgy, hogy otthoni dolgai miatt nem akart lemaradni a vonatról, hát a szabályok megsértése nélkül is lehetett volna segíteni rajta a nélkül, hogy ilyen körül nem írható jelenetet rögtönözzenek, mert bajosan hiszszük, hogy a nőkkel szemben követendő „vasuti nyájasság“, mint a milyen ez is volt, elő legyen írva azon uraknak. És ha ebből az illető hölgyre komoly betegség származik, ki felel róla? És végül: ha a nagyérdemű üzletvezetőség tudomást fog szerezni ezen es-tről, vajjon mi fog következni ebből? Ezeknek elbírálását a művelt, az intelligens kö-zönségre bizzuk. Jellemző a dologban az, hogy utóbb mégis „megengedték“, hogy a dula-kodás közben már megállt vonaton elutazhassék az az intelligens hölgy. Mehe-tt!!!

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetések.

Menyasszonyi selyemruhákra való sely-meket fekete, fehér és creme színekben, si-mát és damasztot méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtában) szállít egyes öltönyökre vagy egész végekben is postabér- és vámmente-sen **Henneberg G.** (cs és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcz-ba intézett levelekre 10 kros bélyeg ra-gasztandó

Pályázati hirdetés.

A kézdivásárhelyi községi elemi népiskolá-nál megüresedett **segédtanítónői** állomásra pályázat hirdetettik. Javadalom: 300 forint fizetés, 100 frt lakáspénz. Kellően fölszerelt pályázati folyamodványok 1892. szeptember 1-ig bezárólag Kovács István ref. lelkész, is-kolaszéki elnökhöz Kézdi-Vásárhelyre kül-dendők.

Óvakodni kell

A ZACHERLIN

bevásárlásánál.

Vevő: „... Nem kell lezáratlan rovarpor, mert én Zacherlint kértem!... Jogosan dicsérlek ezt a különlegességet, mint a legjobb szert min-denféle rovar ellen, és azért csak

„Zacherl“ névvel ellátott lepecsételt üveget fogadok el!”

Árak: 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 frt.

Kapható: Kézdi-Vásárhelyen Kovács Ferencz, János Géza és Csizsár Pál uraknál. Baróthon Brandstätter Sándor urnál. Csik-Szeredában Gőczy Árpád, Gál József és Nagy Gyula uraknál. Csik-Gyimesen Szőcs György urnál. Sepsí Szentgyörgyön Betegh Bálint, Molnár Jenő, Ötvös Pál és Séra István uraknál.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.